

ДОКЛАД
КЪМ ПРОЕКТА НА БЮДЖЕТ НА
БЪЛГАРСКИЯ ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРТИЗАЦИЯ ЗА 2023 г.

Проектът на бюджет на Българския институт за стандартизация (БИС) за 2023 г. е разработен в условията на непрекъснато нарастваща инфлация, усложнена международна обстановка от войната в Украйна, както и не индексирани субсидия за 2023 г., определена на база предходната година.

Ръководството на института при разработването на бюджета, е прецизирано всички разходи за да може да изпълни изискванията на Регламент № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета за европейската стандартизация, както и да изпълни поставените цели и задачи в областта на националната стандартизация.

Проектът на бюджет е силно ограничен и е разработен с цел да покрие разходите за заплати, социалноосигурителни вноски, издръжка и заплащане на дължимия членски внос в европейските и международни организации по стандартизация, без да бъдат планирани разходи за допълнителни инвестиции.

Държим да отбележим, че през 2023 г. европейските организации по стандартизация CEN и CENELEC повишиха размера на членския внос с 20 %. Това повишение за БИС е повече от 57 хил. лв. в сравнение с предходната година и значително се отразява върху дейността на института в недостиг на средства за някои **неотложни разходи** – като текущи ремонти на работните помещения в сградата, разходи за материали, разходи по надграждане на интернет страницата на БИС и програмния продукт BDS System за управление на стандартизационния процес и продажбите, както и други разходи.

За 2023 г. в проекта на бюджет са планирани общо приходи в размер на **2 976 000 лв.**, в т.ч. субсидия 1 970 000 лв., като към приходната част на проекта на бюджета са включени и налични парични средства от предходни години в размер на **165 500 лв.**

През 2023 г. институтът окончателно ще приключи изпълнението на стартиралите от предходни години три европейски проекта - Рамковото споразумение (FPA), сключено между Европейската комисия и европейските органи за стандартизация (CEN и CENELEC) за финансиране на преводи на европейски стандарти на езиците на Общността, проект STUNED за обучение по стандарти във висшето образование и проект SABE, който е свързан с насърчаване участието на заинтересовани страни по отношение на екологичните аспекти в стандартизацията.

Проект на бюджет за приходи

Проектът на бюджета за приходи на Българския институт за стандартизация за 2023 г. включва:

- **Субсидия от държавния бюджет.** Със Закона за държавния бюджет за 2023 г. утвърдената държавна субсидия за БИС е в размер на **1 970 000 лв.** и е предвидена да се изразходва за финансиране на дейности, определени в чл. 56, т. 1, 2 и 3 от Закона за националната стандартизация.

- **Приходи от продажби на стандарти, публикации и услуги.** През 2023 г., въпреки увеличените рискови фактори в международен мащаб, ръководството на института е заложило като план за приходи от продажби на български и чуждестранни стандарти и стандартизационни документи, обучения и семинари по актуални теми, справки от база данни по стандартизация, абонамент за Официалния бюлетин на БИС, каталог БДС - общо **420 000 лв.**
- **Вноски от членовете на БИС (членски внос).** След анализ на постъпленията от членски внос за 2021 и 2022 г., се очакват приходите за 2023 г. да са в размер на **240 000 лв.**
- **Приходи по сключени договори за разработване или въвеждане с превод на стандарти и други договори** са планирани **39 000 лв.**, като тези приходи са съобразени с проявения интерес от страна на бизнеса и органите на изпълнителната власт да финансират определени преводи на стандарти и както и разработване на стандарти на национално ниво.
- **Приходи от финансиране по европейски проекти.** През 2023 г. с окончателното приключването на европейските проекти, БИС очаква да получи средства в размер на **86 000 лв.**, които институтът е изразходвал през годините за изпълнението на проектите.
- **Други приходи - 14 000 лв.**, които се очаква да постъпят по изпълнително дело заведено срещу бивш служител на БИС и други приходи.
- **Трансфери от други бюджети за други дейности, възложени със закон - 41 500 лв.**, това са целеви средства, които БИС ще получи от държавния бюджет, чрез Министерството на икономиката и индустрията за изпълнение на дейности, определени в чл. 213а от Изборния кодекс за удостоверяването на съответствието на техническите устройства за машинно гласуване (ТУМГ) за предсрочните парламентарни избори на 02 април 2023 г. и предстоящите местни избори през месец октомври.

Проект на бюджет за разходи

Проектът на бюджет за разходи на Българския институт за стандартизация за 2023 г. е съобразен с очакваните постъпления от собствени приходи и държавна субсидия.

Общият размер на планираните през 2023 г. разходи е **2 976 000 лв.**, като в тях са включени и налични парични средства от предходни години **165 500 лв.**

Разходите на института за 2023 г. са планирани, както следва:

За заплати на персонала по трудови правоотношения са планирани средства в размер на **1 495 000 лв.**, в т.ч. и 53 000 лв. за изплащане на възнаграждения на служители, участващи по изпълнението на Рамково споразумение (проект FPA) за финансиране на превод на европейски стандарти и проект B-Green.

За социалноосигурителни вноски към заплатите са предвидени средства в размер на **283 000 лв.**, които са планирани съгласно действащото законодателство.

За други възнаграждения са предвидени **471 000 лв.**, в т. ч.:

- За възнаграждения за персонала по извънтрудови правоотношения с **включени социалноосигурителни вноски** са планирани средства в размер на 215 000 лв., включително за преводи и техническа редакция на стандарти и други услуги, касаещи дейността на БИС. Разходите са съобразени с изпълнението на работните програми на техническите комитети за преводи и техническа редакция на стандарти и с Правилата за финансиране на дейността на техническите комитети по стандартизация. Планирани са и средства за изплащане на възнаграждения по извънтрудови правоотношения на експерти, участващи в изпълнението на договорите с външни възложители за преводи и разработване на национални стандарти;
- За възнаграждения по договори за управление и контрол са планирани средства за възнаграждения на членовете на Управителния съвет (УС), Контролния съвет и техническите съвети с включени социалноосигурителни вноски - 165 000 лв. Средствата за тези възнаграждения са съобразени с планираните заседания на Управителния и Контролния съвет през годината, заседанията на техническите съвети и заплащане на месечна заплата на председателя на УС и на изпълнителния директор;
- разходи за СБКО съгласно чл. 294 от КТ - 55 000 лв. Тези средства се изразходват, съгласно решение на Общото събрание на служителите на БИС и са планирани за доставка на ваучери за храна;
- разходи за обезщетения на персонала по КТ в размер на 23 000 лв. В тях са включени обезщетения по чл. 222 и чл. 224 от КТ за служители, навършили пенсионна възраст;
- разходи за болнични от работодателя в размер на 13 000 лв.

За издръжка на института са планирани средства в размер на **249 370 лв.** Тези разходи са планирани съгласно действащите цени към момента на изготвяне на проекта на бюджет. Евентуалното нарастване на цените на енергоносителите, консумативите и ползваните услуги би се отразило неблагоприятно върху дейността на БИС. Разходите за издръжка са планирани за:

- лични предпазни средства за новопостъпили служители, свързани с изискванията на ЗЗБУТ - 370 лв.
- разходи за материали и консумативи за принтерна и копирна техника - 15 000 лв.;
- разходи за топлоенергия, електроенергия и вода - 53 000 лв.;
- разходи за външни услуги (включващи разходи за пощенски и телефонни услуги, абонаментно поддържане на програмни продукти, заплащане на авторски права на европейски и международни организации по стандартизация за продадени стандарти и др.) - 125 000 лв.;
- разходи за текущ ремонт на техника и помещения - 3 000 лв.;
- разходи за плащане на данъци по Закона за местните данъци и такси, Закона за корпоративното подоходно облагане, данък върху представителни разходи и др. - 27 000 лв.;
- разходи за командировки в страната, свързани с мероприятия по стандартизация (провеждане на общи събрания и работни групи на БИС/ТК, семинари и др.) - 1000 лв.;

- разходи за краткосрочни командировки в чужбина, произтичащи от пълноправното членство на БИС в европейските и международните организации по стандартизация – 15 000 лв.;
- разходи за банково обслужване на плащания (левови и валутни) - 5000 лв.;
- разходи за застраховки на служебния автомобил - 1000 лв.;
- други неквалифицирани разходи - 4 000 лв. По това разходно перо са предвидени средства за организиране на мероприятия по стандартизация.

За разходи за членски внос за заплащане през 2023 г. на членския внос в европейските (CEN и CENELEC) и международните (ISO и IEC) организации по стандартизация, са планирани **475 130 лв.**

За капиталови разходи са планирани средства в размер на **2500 лв.**, в т.ч. за:

- придобиване на компютри и хардуер - 2500 лв.

В заключение може да се добави, че така разработения проект на бюджет за 2023 г. е свързан с доста предизвикателства пред ръководството в условията на нарастващата инфлация, усложнената международна обстановка от войната в Украйна, недостиг на субсидия, неяснота по изпълнение на плана за приходите от собствени дейности. Въпреки всички рискове, институтът ще продължи и през тази година да изпълнява функциите и задачите си като национален орган за стандартизация в Република България. И през тази година БИС, ще предлага на своите клиенти и членове нови услуги и колекции от стандарти, ще продължи да провежда обучения и семинари по актуални теми в областта на стандартизацията, както и ще участва като активен член в работата на международните и европейските организации по стандартизация.